

**LASSE
LINDQVIST**

**ÉRIC
PERRIN**

LAVALIN LEIJONA

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Seuraavat tahot ovat tukeneet tämän kirjan kirjoittamista:

Tomi Pyyhtiä, Elonen, JYP, LähiTapiola Keski-Suomi, Lämpö-Ykkönen, Ratkova Oy, Panox Oy, Jani Valkonen, Esa Maunuaho, Koura-Autot / H. Ojanperä Ky, Kiinteistönvälitys LKV Savolin Oy, Jyväskylän Autovaruste Oy, SK-Lisäapu Oy, Maalausliike Pasi Maunuaho, TR Elinvoima Tiina Reinikainen, TJ-Katsastus Oy, Jamertek Oy, Pannukakkutalo, Matsi Bar, Kuljetusapu Kimmo Taipale Oy, Kauneushoitola Maarit, PlusTerveys Hammassirkku, Rakennus- ja Saumaus Sälli Oy, Midare Oy, Nosto- ja kuljetus Ruuska Ky, Pizzeria Dennis.

Otavan Kirjasäätö, Taiteen edistämiskeskus, Opetus- ja kulttuuriministeriö.

© Lasse Lindqvist, Éric Perrin ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

Kuvat: Éric Perrinin arkisto, ellei toisin mainita

ISBN 978-951-1-33956-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

Omistettu isälleni Robertille, joka nukkui pois tämän kirja-projektin aikana. Sinulta opin kaikkein eniten periksiantamattomuudesta ja henkisestä vahvuudesta. Kaipaen sinua ja keskusteluitamme joka ikisenä päivänä.

Äidilleni Nicolette, veljelleni Yanickille ja siskolleni Stéphanielle. Ilman teidän tukeanne ja pohjatonta rakkauttanne en olisi ollut yhtä itsevarma matkani varrella.

Kauniille vaimolleni Karenille ja uskomattoman hienoille lapsilleni Austinille, Alyssalle ja Alexille. Olemme kokeneet yhdessä koko elämän vuoristoradan huippuineen ja laskuineen. Olitte aina inspiraationi, kun hyppäsin kaukaloon. Rakastan teitä kaikkia valtavasti.

SISÄLLYS

Prologi 9

I OSA "KUKA TUO PENSKA OIKEIN ON?" 11

- The Good Old Hockey Game!* 13
Laval ja Montreal Canadiens 18
Marty 22
Tarunhohtoinen Montreal Forum 26
Sana, jota en hyväksy 33
Tennistähteys 38
Tulevaisuuden tähtiä Vancouverissa 42
Notre-Dame College – itkun ja kauhun vuodet 47
Biletystä ja lätkää 55
Kohti sivistystä 60
Hobitit kampuksella 64
Bell Centren taikaa 77
IHL: ammattilaisuuden ensiaskeleet 80
Kostea elämää Quebec Cityn pubeissa 88
Oilersin harjoitusleiri ja väärä valinta 91
Kansas Cityn huumaa 94
Karen 101
Tärkein matsimme 110

II OSA "FUCK 'EM ALL, ÉRIC!" 117

- Jokerit ja Summasen koulu* 119
Ässät 2000–2002 – isyyden iloa, pukukopin ahdinkoa 126
Uuteen nousuun Hämeenlinnassa 138
JYP 2002–2003 – lumifutista, lyhytsyöttöpeliä ja Kärppien uhmaamista 143

III OSA HELVETISTÄ ITÄÄN 157

- Tampa Bay 2003–2004 – suuri haave toteutuu 159*
Työsulkukausi ja Sveitsi 197
Tampa Bay 2006–2007 – kokonainen NHL-kausi ylhäällä 210
Atlanta 2007–2008 – käytöstapoja, liiketaloutta ja sporttia 235
Atlanta 2008–2009 – viinanhuuruista sirkusta 251
Omsk – seikkailu idässä 259

IV OSA "IF TODAY WAS YOUR LAST DAY." 289

- Paluu JYPiin 2010–2011 291*
Mestaruuskausi 2011–2012 – suurten muutosten aika 311
JYP 2012–2013 – C-kirjaimen arvoinen johtaja 347
JYP 2013–2014 – varovaisen lätkän aikakausi 358
JYP 2014–2015 – piinaa, peli-iloa ja pistepörssin voittotaistelua 376
TPS 2015–2016 – Turun kansalaiseksi 393
TPS 2016–2017 – putoaminen kapteenistosta 404
TPS 2017–2018 – täydellä sydämellä 410

V OSA "HE LIVED LIFE INTENSELY WITH HUMOR WITH GOODNESS, WITH COURAGE AND INTEGRITY." 421

- Viimeistä viedään 423*
Uusi alku 441
Isä 445
Isyys 451
Leijonasydän sykkii yhä 457
Taidetta jäällä: Vinny – minä – Marty 461
Epilogi 463

- Lasse Lindqvistin kiitokset 465*
Éric Perrinin kiitokset 467
Henkilöhakemisto 469

PROLOGI

St. Martin's Park, 1988

Kiihdytän vauhtiin, lähden puolustusalueelta ja puikkelehdin kentän läpi, harhautan Toronto Maple Leafs'n pelaajan, harhautan toisen, syök-syn nälkäisenä kiekon kanssa alueelle ja olen jo maalivahdin kanssa vastakkain. Minun pitäisi ampua kiekko maaliin, kuten Guy Lafleur – tuo suuri Montreal Canadiensin maalitykki – tekisi. Mutta ajaudun sivulle, kunnes tarjoilen syötön takatolpalle avopaikkaan. Kiekko menee millil-leen sinne, minne yritän.

Siitä syntyisi maali, mutta eihän siellä oikeasti ole ketään. Olen kuvi-tellut koko tilanteen ja havahdun mielikuvistani, kun kiekko osuu kau-kalon laitaan.

On kylmä talvi-ilta, hengitykseni höyryää. Olen St. Martin's Par-kissa ulkojäällä kotikaupungissani Lavalissa, Quebecin osavaltiossa lä-hellä suurta Montrealin kaupunkia, jonne pääsee suuria siltoja pitkin. Lunta sataa, on jo pimeää. Olen vasta täyttänyt kaksitoista eli oikeas-taan olen vasta lapsi, joka rakastaa intohimoisesti Montreal Canadiensin jääkiekkjoukkuetta ja joka haluaa NHL-ammattilaisiksi.

Haluan voittaa Stanley Cupin. Ajatus häilähtää mielessä, kunnes ka-toaa.

Hakiessani kiekkoa vilkaisen sivulle. Marty huutaa minulle jotain ja väläyttää hymyn. Martin St. Louis, Marty, on paras ystäväni. Hän on vie-lä lyhyempi kuin minä, mutta hyvin itsevarma. Olemme lätkäjoukku-eemme kaksi lyhyintä jätkää, mutta silti tuntuu, että juuri me haluamme kaikkein eniten jääkiekkoammattilaisiksi.

Martyn esikuva on Mats Näslund, ruotsalainen vain 170-senttinen Canadiens-tähti, jota kutsutaan pieneksi viikingiksi. Ajattelen, että Marty imee pelaamiseensa kaiken Näslundilta. Hän aikoo toistaa sankarinsa

menestysreseptin, ja hänet tultaisiin tuntemaan numerolla 26, jonka senkin hän valitsisi Näslundin mukaan. Itse tunnen, että alan ymmärtää pikkuhiljaa jääkiekkoa yhä paremmin. Lafleur teki eniten maaleja, mutta Guy Carbonneau tekee jäällä kaikkea. Haluan olla Canadiensin super-tähdistä ennemmin juuri Carbonneau ja tehdä syötöilläni muista suuria.

Vilkaisen Martysta sivulle. Silloin huomaan isäni kaukalon laidalla. Isä katsoo ensin minua, sitten rannekelloaan ja naputtaa siihen. Valot ovat jo syttyneet valaisemaan pimentynyttä kenttää, ja silloin ymmärrän.

”Olet myöhässä”, isä ilmoittaa, ja minä riisun luistimeni niin nopeasti kuin pystyn, hyvästelen Martyn, hyppään isän auton kyytiin ja sanon nolona kenkiini tuijottaen:

”Anteeksi isä.”

”Sinun täytyy katsoa ylös, poikani, sinun täytyy nähdä valot”, hän tähdentää, ja minähän olen luvannut vanhemmilleni tulla kotiin illalliselle viimeistään, kun kotikenttäni valot syttyvät.

”Olen pahoillani”, toistelen moneen kertaan ja minua nolottaa yhä enemmän.

Mutta pian aistin, ettei isä oikeasti ole kovin vihainen. Se, että olen saanut raitista ilmaa ja treenannut lätkää, on ollut hänelle autoon nousemisen ja lyhyen ajomatkan arvoista. Näin on tapahtunut varsin usein, varmaan seitsemän kertaa kymmenestä. Silti minua harmittaa aina yhtä paljon.

Mutta kun vedän hokkarit jalkaan ja hyppään kaukaloon, silloin kaikki muu unohtuu. Aika menettää merkityksensä ja maailma ympäriltä katoaa. On vain minä ja rakas lajini.

I OSA

"KUKA TUO PENSKA OIKEIN ON?"

THE GOOD OLD HOCKEY GAME!

Seisomme jääkiekkovarustekaupan puisella lattialla. Olen vasta pieni poika ja ihastelen aitoa vanhan koulukunnan lätkätunnelmaa. Isä puhuu Crépin Sports -nimisen myymälän omistajan kanssa karskeja kiekkojuttuja, joita en vielä oikein ymmärrä mutta joita kuuntelen tarkkaan ja esitän ymmärtäväni. Mukana on myös minua kolme vuotta vanhempi isoveljeni Yanick. Olimme molemmat aina innoissamme, kun pääsimme tähän isän tuntemaan yrittäjän liikkeeseen, joka sijaitsi Châteauguayn esikaupunkialueella Montrealin länsipuolella Saint Lawrence -joen toisella puolen. Lapsuuteni ensimetreistä minulla ei ole tarkkoja muistikuvia, mutta olen kuullut, että olimme asuneet elämäni alkuvuosina juuri Châteauguayssa, joka myöhemmin yhdistyisi mielikuvissani eniten kyseiseen lätkämyymälään.

Myös nykyään jääkiekkojuniorit ihastelevat lätkävarustekaupoissa uutuuttaan hohtavia hokkareita tai jotain erityistä lätkämailaa. Samaa paloa oli minullakin pikkupoikana, mutta meininki oli silloin hyvin erilainen kuin nykyisin, jolloin esitellään asiantuntevasti eri lätkävarusteita ja ostopäätös tehdään huolellisen analyysin jälkeen. Kallis merkkituote vie usein voiton. Minun lapsuudessani Châteauguayn varustemyymälässä kokeiltavaksi kaivettiin ennemminkin ne luistimet, joiden uskottiin olevan parhaat juuri minulle. Ei hienostelua eikä pröystäilyä, vaan mukava yrittäjä haki jotkin hyväksi katsomansa luistimet ja tokaisi:

”Okei nuorimies, juuri nämä sinä tarvitset.”

Isäni Robert, jota kutsuttiin nimellä Bob, työskenteli poliisina. Hänen oli oltava säästäväinen. Jouduimme koko perhe tulemaan silloin toimeen hänen palkallaan, sillä äitimme oli niinä lapsuuteni vuosina kotiäitinä. Myyjä saattoi helpottaa valintaa todeten vielä isälleni luottamusta henkeen: ”Bob, tämä on sopivanhintainen pari. Ota tämä.”

Châteauguaysta muutimme Saint-Antoineen, eli jo lähemmäs Lavalia, kun olin kolmevuotias.

Montreal, joka on koko Quebecin osavaltion suurin kaupunki, sijaitsee 40–50 minuutin ajomatkan päässä Saint-Antoinesta. Montreal on saari, jota ympäröivät Saint Lawrence -joki, joka virtaa Montrealin eteläpuolella, sekä Montrealin pohjoispuolella virtaava Rivière des Prairies -joki. Koulussa meille kerrottiin seitsemästä sillasta, jotka johtavat Lavalista Montrealiin. Laval on Montrealin tavoin saari. Sen pohjoisella puolella, Thousand Island Riverin toisella rannalla alkaa Laurentides, jossa siskoni nykyisin asuu ja josta osa nuoruusvuosien joukkuekavereistani on kotoisin.

Montreal Canadiens on tarunhohtoinen NHL-seura, jota kannatetaan ympäri maailmaa mutta erityisesti edellä mainituilla alueilla. Asukasmäärältään seudun toiseksi suurin kaupunki on juuri sillan toisella puolen sijaitseva Laval, jossa asukkaita on reilut 400 000. Sieltä on kotoisin jääkiekkolegenda Mario Lemieux, ja juuri Lavalin tunnustan eniten henkiseksi kotikaupungikseni, vaikka muutimme sinne vasta ollessani kymmenenvuotias. Laveliin muutettuamme lopulta päätin, että minusta tulee jääkiekkoilija. Montrealissa kuitenkin päästin elämäni ensiparkaisut kaupungin keskustan Jewish General Hospital -sairaalassa marraskuun ensimmäisenä päivänä vuonna 1975.

Jääkiekon aloitin viisivuotiaana Saint-Antoinen lätkäareenalla. Se, että aloitin niin myöhään, kuulostaa ehkä nykyään jopa uskomattomalta. Mutta siihen aikaan oli aivan normaalia vetää hokkarit ensimmäistä kertaa jalkaan vasta viiden vanhana. Ihmiset olisivat minun lapsuudessani katsoneet kaksi- tai kolmevuotiaan jälle laittavaa vanhempaa ihmetellen, onko vanhempi varmasti aivan järjissään. Nykyisin jos lapsi aloittaa vasta neljä- tai viisivuotiaana, häneltä saatetaan kysyä, mitä ihmettä hän on touhunnut viimeiset pari vuotta.

Asenneilmapiiri on muuttunut. En vastusta kehitystä, vaan koen, että nykyaikana moni asia on paremmin. Lapsuudessani ei tainnut olla kolmivuotiaalle edes tarpeeksi pieniä luistimia. Minulle ei juuri koskaan otettu luistimia, kun olin pieni, sillä käytin alkuun minua kolme vuotta vanhemman isoveljeni Yanickin pieneksi jääneitä varusteita. Yanick oli idolini. Katsoin ihmeissäni, miten lujaa hän kiiti luistimilla, ja kun lopulta pääsin itse luistelemaan, halusin pystyä samaan.

Ensimmäistä kertaa Saint-Jeromen jäähallissa luistimet jaloissani opettelini lähinnä pysymään pystyssä työntämällä suurta keltaista kartiota, josta otin tukea.

Alusta lähtien minulla oli yksi suuri fani, joka saapui värjöttelemään kaukalon laidalle vain nähdäkseen minun pelaavan. Hän oli pappani, isäni isä Emile. Olimme papan kanssa todella läheisiä. Eräänä kertana ohjeistin Emile-pappaani katsomaan tarkkaan: ”Luistelen nyt todella kovaa”, ilmoitin päättäväisenä. Tunsinkin kiitäväni hurjaa vauhtia, mutta olen myöhemmin isältäni kuullut, että minulta oli kestänyt kaukalon ympäri luistelemisessa 45 minuuttia.

Minulla oli kuitenkin vankkumaton usko itseeni. Minua ajoi jo vaahotosammuttimen kokoisesta eteenpäin halu pystyä samaan kuin isoveljeni, joka oli lahjakas urheilija. Enkä ainoastaan tyytynyt olemaan Yanickin tasoa, vaan halusin pakkomielteisesti kehittyä häntä paremmaksi. Kilpailin häntä vastaan aina, kun mahdollista.

Yanick on maailman paras isoveli. Hän oli todella kärsivällinen, vaikka olin usein rasittava räkänokka, joka seurasi häntä kaikkialle. Yhä edelleen tunnen, että Yanick on yksi suurimmista syistä siihen, miksi minusta tuli niin hyvä urheilussa.

Isäni Bob oli tietysti toinen esikuvani jo varhain, ja hänen miehenmallinsa voi nähdä vaikuttavan minussa aivan yhtä vahvasti kuin Yanickin näyttämän esimerkin. Isäämme me kutsuimme perheemme suojelijaksi, olihan hän sentään poliisi. Hän oli se mies, joka järjesti juniorivuosiensa ajan joukkueelleni turnauksia. Isä valmensi ja auttoi minua, mutta hän myös aina antoi komennot muille joukkueeni pelaajien vanhemmille. Tuntui, että kaikki halusivat tehdä juuri kuten isäni toivoi.

Isäni luontainen johtajuus teki hänestä täydellisesti soveltuvan myös poliisiin työhön. Hänen isänsä oli samanlainen, ja isoäitini suku myös. Isäni luonne tuli esiin myös katsomossa: pelasimmepa mitä lajia tahansa, kaikki yleisössä tuntuivat tietävän, kuka oli Bob Perrin, hänhän oli se äänekkäin mies, joka kannusti joukkuetta aina parhaiten.

Lapsuudenkotini oli keskiluokkainen, ja vaikka rahasta säästettiin, meillä ei ollut koskaan puutetta mistään. Emme olleet rikkaita, eikä talomme ollut lapsuusvuosinani iso, mutta asuimme kuitenkin omistusasunnossa. Vanhempiemme piti välillä tehdä uhrauksia, että saimme kaiken tarpeellisen. Isäni olisi voinut edetä urallaan ja saada parempaakin palkkaa, mutta tällöin olisimme joutuneet muuttamaan muualle. Isä arvosti vapautta, jota hänen silloinen työnsä ylikonstaapelina tarjosi.

Isäni oli perhekeskeinen, täynnä rakkautta ja huolenpitoa, ja me kaikki lapsuuden perheessämme tunsimme, että Bob olisi voinut kuolla kenen tahansa meidän puolesta. Isä osasi kuitenkin pitää myös kuria, hä-

nelle ei ryttyilyt. Pienelle pojalle isän poliisintyö oli ylpeydenaihe. Hän oli kuin supersankari, joka pystyi mihin tahansa. Huumepoliisin työssä ohessa hän oli myös kyvykäs urheilija, sillä hänellä oli 2. danin musta vyö taekwondossa. Luonteeltaan hän oli ennemminkin opettaja, sillä hän ei kokenut kilpailemista kutsumukseksi.

Olin viisi- tai kuusivuotias, kun menin taekwondoharjoituksiin. Teimme kuivaharjoituksena otteluliikkeitä, joita tehdessä muihin ei saanut osua. Edessä ollut poika osui minua kuitenkin vahingossa kasvoihin. Reagoin salamannopeasti. Kiskaisin häntä kunnolla turpaan, koska olin niin vihainen saamastani osumasta. Minut vedettiin sivummalle rauhoittumaan.

”Okei, ehkä taekwondo ei ole sinua varten”, isäni sanoi, ja taekwondoharrastukseni päättyi siihen. Olin isäni mielestä liian lyhytpinnainen, joten aloin panostaa jääkiekkoon – toiseen niistä kahdesta lajista, joita isäni eniten rakasti ja jossa nujakointikin kuului välillä asiaan.

Ollessani seitsemänvuotias muutimme Länsi-Kanadaan, Saskatchewanin osavaltiossa sijaitsevaan Reginan kaupunkiin. Isäni työskenteli RCMP:llä (Royal Canadian Mounted Police), joka oli kuin mikä tahansa sen ajan poliisiosasto, jossa työskentelevien poliisien oli mentävä kuudeksi kuukaudeksi koulutukseen. Isäni haluttiin pitkän taekwondo-taustansa myötä opettavan muille poliiseille itsepuolustusta, ja lopulta tämä osoittautui hänelle kutsumustyöksi, jota hän päätyi tekemään seuraavat kolme vuotta. Sen ajan asuimme Reginassa. Isän työ huumepoliisina ei kuitenkaan loppunut tähän. Kolmekymmentäviisivuotisen työuransa aikana hän työskenteli huumepoliisina kaksikymmentäyksi vuotta.

Lopulta isäni kysyi siirtoa takaisin Montrealin seudulle, koska hän halusi elää lähempänä vanhempiaan ja sukulaisiaan. Perhekeskeisenä miehenä suku oli isälleni tärkeä. Hartaana katolisena isä kävi jumalanpalveluksissa jokaisena sunnuntaina, ja me pojat olimme kirkossa aina hänen mukanaan. Äitini ei useinkaan lähtenyt mukaamme, koska hän ei ollut yhtä uskonnollinen eikä kokenut säännöllistä kirkossa käymistä välttämättömäksi.

Katolisuuden ja katolisen ajattelun vaikutuksen saattoi tuntea kodissamme, vaikka kovin ankara katolisuuteen kasvattaminen ei ollut osa lapsuudentunnettani. Katolisuus vaikuttaa minussa edelleen, vaikka minulle myöhemmin tapahtuneiden ja selvinneiden asioiden vuoksi olen ottanut siihen etäisyyttä.

Olin jo lapsena introvertti, vaikkei se aina nykypäivänä näy ulospäin. Olen kuitenkin ajatteleva ja pohdiskeleva luonne, tyyppillinen skorpioni. Muiden on vaikea tietää, mitä minä ja kaltaiseni todella ajattelemme tai tunnemme. Minun luonteiseni ihmiset eivät halua tuottaa muille petty-mystä.

Veljeni Yanick on täysin erilainen. Hän saattoi protestoida avoimes-ti vanhempiani vastaan eikä halunnut suostua kaikkeen, mitä he pyysi-vät. Itse katsoin sivusta ja tiesin, että isäni hermostuisi sellaiseen. Miksi Yanick tekee noin, ihmettelin, koska itse pyrin kaikin keinoin välttämään konfliktien syntymistä.

Myöhemmin opin ymmärtämään, että Yanick on luonteeltaan täs-mälleen samanlainen jääräpää kuin isäni. Molemmilla on vahva oma tahto, jonka he myös ilmaisevat selkeästi. Yanick ja isä taistelivat verbaa-lisesti, ja minä inhosin sitä alituista huutamista ja karjumista, mihin riitely pahimmillaan johti.

Kyllä minäkin kapinoin, mutta tein sen omalla tavallani. Osasin olla viekas. Veljeni uhmasi isää sanomalla ”Teen sen silti!”, mihin isäni jyrähti: ”No et todellakaan tee!”, minkä jälkeen huutomyrsky raivosi puolin ja toisin. Minä puolestani sanoin vastaavissa tilanteissa ”ok” kuin partio-poika ja nöyryyin näennäisesti vanhempieni tahtoon. Touhusin kuiten-kin aikomallani tavalla mutta salaa, ja niin huudolta ja draamalta vältty-ttiin. En koskaan tehnyt mitään oikeasti pahoja asioita. Olin kunnollinen poika.

Kun isäni sai toivomansa siirron, muutimme lopulta Montrealin lähi-kaupunkiin, siltojen toiselle puolen Lavaliiin.

LAVAL JA MONTREAL CANADIENS

Lavalissa kymmenenvuotiaan pojan huoneeni oli täynnä Montreal Canadiensin fanituotteita joukkueen lipuista lähtien. Nukuin Canadiens-peittoon kääriytyneenä. Olin die hard -fani.

Ostin vähillä rahoillani erästä lätkälehteä. Se ei ollut yleisesti NHL:ää käsittelevä, kuten *Pro Hockey*, vaan ostin Montreal Canadiensin oman lehden numeroita, jossa puhuttiin vain Canadiensista. Jokaisessa numerossa oli eri juliste lehden keskiaukeamalla. Eivät ne isoja julisteita olleet, mutta näitä pelaajakuvia minä irrotin lehdestä, ja niillä vuorasin huoneeni seinät.

Minulla oli myös kattava kokoelma lätkäkortteja, Canadiensin pelaajia mutta myös muita suuria aikansa kiekkotähtiä. Kuuntelin iltaisin jo nukkumaanmenoajan tultua salaa hiljaisella äänellä illan jääkiekkoaiheisia radio-ohjelmia. Menin peiton alle pienen radioni kanssa, eivätkä vanhempani koskaan tienneet, etten oikeasti nukkunut, vaan kuuntelin joskus myöhäiseenkin iltaan. Oli kiehtovaa kuunnella, kuinka Canadiensin fanit soittivat pelien jälkeen lähetykseen ja kertoivat ajatuksiaan juuri näkemästään pelistä.

Canadiensin voittama Stanley Cup vuonna 1986, kun olin vasta kymmenenvuotias, oli minulle jotain uskomatonta. Se oli sitä myös siksi, että mikään kaupunki maailmassa ei sekoja jääkiekosta niin kuin Montreal.

Katsoin usein suu auki, kun suuri tähti, Guy Carbonneau, blokkasi laukauksia ja taisteli alivoimapelissä mutta oli tehokas myös ylivoimalla. Hän oli mielestäni todellisen joukkuepelaajan prototyyppi, sillä Carbonneau teki lujasti töitä molempiin suuntiin. Pidän yhä eniten niistä jääkiekkoilijoista, jotka pystyvät monipuoliseen pelaamiseen, en pelkistä maali- tai pistetehtailijoista.

Carbonneaussa parasta oli, että hänestä huokui myös johtajuutta. Halusin itsekin voida olla jonain päivänä sellainen johtaja, joka pelatesaan osoittaa tekevänsä mitä tahansa joukkueensa voiton eteen.

Esikuvat ovat hyväksi. Nykyisin kun valmennan nuoria kiekkotoivoja, hekin seuraavat eniten jotakuta sellaista pelaajaa, jonka pelityylistä he löytävät eniten itseään. Yksi tarkkailee eniten vaikkapa Connor McDavidia, toinen Auston Matthewsia, kolmas ehkä Sidney Crosbya tai Mikko Rantasta, neljäs on maalivahti ja intoilee Carey Pricen otteista. Minulle Guy Carbonneau oli suurin kaikista, ja kopioin ensin hänen pelaamistaan etsiessäni omaa tapaani pelata jääkiekkoa, mutta luin varhaisnuorena kirjat myös Guy Lafleurista ja Wayne Gretzkystä.

Otin inspiraatiota kaikkialta, ja hieman myöhemmin ammensin sitä myös muiden lajien ja alojen menestyjistä. Aloin huomata tiettyjä periaatteita, joiden pohjalta suuret urheilijat ja menestyvät ihmiset toimivat. Ymmärsin, että jos esikuvani olivat pystyneet kehittymään niin hyväksi urheilijoiksi, minäkin voisin pystyä samaan. Jos tunsin oloni epävarmaksi, kävin keskustelemassa valmentajani kanssa. Suuri tavoite mielesäni halusin käyttää kaikki keinot onnistuakseni.

Pelasin joukkueessa, mutta kiekkoin myös vapaa-ajallani. Meillä saattoi olla kylässä 10–15 lasta, ja me pelasimme kaiken vapaa-aikamme. Reginessa asuessamme olin pelannut jääkiekkoa, mutta Lavalissa kymmenvuotiaana aloin jo suunnitella tulevaisuuttani.

Elin ja hengitin rakasta lajiani jokaisena päivänä. Tunsin, että kaikki maailmassa oli yhdentekevää, jos minusta ei tulisi jääkiekkoilijaa. Jääkiekko täytti viikkoni ja viikonloppuni, ja aloin uneksia pelaavani Canadiens-paidassa ihailemieni legendojen tavoin.

”Haluan tulla ammattijääkiekkoilijaksi”, sanoin isälleni.

”Okei”, isäni sanoi huolettomasti eikä ottanut tokaisuaani tosissaan.

”Sinulla täytyy kuitenkin olla myös varasuunnitelma”, hän lisäsi.

”Miksi?”

En ymmärtänyt kysymystä. Olin jo päättänyt, että jääkiekkoilija minusta tulisi, eikä asiassa pitänyt olla epäselvyyttä.

Nykyään kun näen kymmenvuotiaita, muistan itseni saman ikäisenä ulkona pelaamassa posket punoittaen, oli sää mikä hyvänsä. Jos näen joidenkin jääkiekossa kehittymään pyrkivien lasten panostavan videopeleihin, saatan kysyä heiltä, luulevatko he todella kehittyvänsä jääkiekossa pelaamalla sitä konsolilla. Kehotan heitä menemään ulos pelaamaan oikeaa jääkiekkoa.

Äitini Nicole ei halunnut, että pyörisin sisällä. Niinpä lähdin jo pienestä lähtien ulos, ja siitä tuli minulle luonnollinen tapa. Pelasin lätkää,

tennistä, jenkkiputista, baseballia, aivan mitä tahansa. En ollut juuri koskaan kotona.

Vaikkei isä ottanut suuria puheitani heti ihan tosissaan, hän kannusti aina sata lasissa. Pikkusiskoani hän kutsui prinsessakseen ja sanoi tälle iltaisin:

”Tule tänne prinsessani, niin annan iltasuukon.” Sitten he halusivat pitkään.

Isäni halasi ja pussasi meitä kaikkia. Hän oli hyvin tunteellinen kovan ulkokuorensa alla, mutta ihailtavinta hänessä oli, että kova maskuliininen puoli ja pehmeä herkempi puoli olivat aina täydellisessä tasapainossa. Äitini ei ollut kasvanut kodissa, jossa olisi niin paljoa haluttu ja annettu suukkoja, kun taas isälle tunteiden ilmaiseminen tällä tavoin oli normaalia.

Äitini oli lähtöisin viisilapsisesta perheestä, ja vanhimpana lapsena hän oli auttanut paljon nuorempien sisarusten kasvattamisessa. Hänellä ei kuitenkaan oikein koskaan ollut kunnan mahdollisuutta olla lapsi. Äitini oli jo nuoresta pitäen kypsä, toimi aikuismaisesti ja osasi pitää myös kuria. Hän oli kuitenkin myös hyvin äidillinen: hän oli erinomainen ruoanlaittaja, ja hän myös ompeli mielellään ja teki meille lapsille muun muassa mitä upeimpia halloween-asuja. Eräänä halloweenina olimme pikkusiskoni kanssa paholainen ja enkeli, kun taas toisena kertana pukeuduimme Halinalleiksi. Veljeni kanssa kiersimme karkki tai kepponen -kierroksiamme myös Batmanin ja Robinin asuissa.

Éric oli lapsena ujo, vähäpuheinen ja varautunut. Meidän oli vanhempina vaikea tietää esimerkiksi hänen murheistaan, koska hän piti asiat sisällään ja jouduimme aina tivaamaan saadaksemme selville, mikä häntä vaivasi tai mitä hän tunsu. Vaikka Éric oli herkkä ja kiltti äidin poika ensimmäisinä vuosinaan, niin jo kaksivuotiaana hänestä huomasi, että hänessä oli myös luonnetta: omanlaistaan julkeaa sisua. Kerran sanoin kaksivuotiaalle Éricille jotain, mistä hän ei pitänyt, ja silloin hän näytti minulle nyrkkiään ja hänen kasvojen ilmeensäkin synkkeni. Kutsuin häntä ranskankielisellä sanalla *gripette*, joka kuvastaa minulle täysin sitä, millainen Éric oli. Sanalle ei taida olla vastinetta englannin eikä suomen kielessä.

Halloweenin aika on Éricille tärkeää siksi, koska hän syntyi heti halloweenia seuraavana päivänä. Olin syntymää edellisena iltana ravannut koko ajan ulko-ovella antamassa lapsille karkkia. Jo heti syntyessään Éric varasti show'n. Lääkäri nosti vastasyntyneen poikamme ylös, ja silloin Éric heti pissasi tohtorin päälle. Bob oli vierelläni ja huudahteli vain iloisena tapauksen nähtyään: ”Sehän on pieni poika, meidän pieni poikamme!”

Nicole Perrin (Éricin äiti)

Isäni työ oli minulle ylpeyden aihe, mutta se myös kauhistutti minua. Koin, ettei itsestäni olisi poliisiksi. Poliisin ei tietenkään tarvitse olla ilkeä tai tyly äijä, mutta mielestäni ammatissa tarvitaan sopivasti ”kukaan ei vittuile minulle” -asennetta. Isälläni sitä riitti.

Olen ammentanut isäni ja veljeni asenteesta ennen kaikkea siihen, miten pelaan jääkiekkoa. Luontaisesti minussa ei tätä luonteenpiirrettä niin paljon ollut, joten minun piti käydä oma kova kouluni kehittääkseni itsestäni kovemman ja vahvemman.

MARTY

Jo kymmenvuotiaasta lähtien paras kaverini oli Martin St. Louis, josta tuli myöhemmin minuakin parempi jääkiekkoilija. Hänet valittiin lajin Hall of Fameen, hän teki NHL-urallaan runkosarjassa yli tuhat pistettä ja pelasi hieman yli sata pudotuspeliottelua hurjalla lähes piste per peli -keskiarvolla. Suurten pelien mies. Minulle hän oli kuitenkin Marty – tai Mart. Hänen kanssaan kasvoin suurimman osan lapsuudestani ja teinivuosistani. Olimme noina vuosina täsmälleen samantasoisia jääkiekkoilijoita.

Ensikohtaamiseni Martyn kanssa ei unohdu koskaan. Olimme vasta muuttaneet Reginasta Lavaliiin. Elettiin loka–marraskuuta, ja lätkäkausi oli jo alkanut, joten isäni vei minut tutustumaan pariinkin eri joukkueeseen, jotta nähtäisiin, mihin sopisin parhaiten. Vaihtoehtoina oli kaksi AA-luokituksen juniorijoukkuetta: toinen oli parempi ryhmä (major), jossa oli hieman vanhempia junioripelaajia, kun taas toinen (minor) koostui nuoremmista junnupelaajista. Major-joukkueessa oli jo liikaa pelaajia, joten minua pyydettiin liittymään minoreihin. Olin viimeinen joukkueeseen liittynyt.

On uskomatonta, miten suuri merkitys valmentajilla on jääkiekossa. Varsinkin siinä iässä tarvitsin juuri Mario St. Michelin kaltaisen valmentajan. Hänen komennossaan sain pitää hauskaa ja nauttia lätkästä.

St. Michel oli pelaajien mielestä maailman coolein jätkä! Mariolla oli todella nätti vaimo, ja hän ajoi sen ajan komeinta, urheiluautomaisen näköistä Mazdaa. Pidin hänen persoonallisuudestaan välittömästi. Valmentajani esitteli minut joukkueelle.

”Jätkät, meillä on uusi pelaaja: tässä on Éric. Hän muutti juuri tänne Reginasta, Saskatchewanista, ja minä haluan, että saatte hänet tuntemaan olonsa tervetulleeksi.”

Tämän jälkeen valmentaja kehotti minua etsimään oman paikkani pukukopista seisossani hölmistyneenä pukukopin keskellä. Silloin Martin St. Louis -niminen kaveri nousi ylös ja komensi minua:

”Käännä ympäri.”

Tein työtä käskettyä, ja hän mittasi minut itseään vasten. Yhtäkkiä hän huudahti innostuneesti: ”YESSSS!!! Olen yhä joukkueen pienin!” Siinä intoillessaan hän otti lätkäkassini ja vei sen oman paikkansa viereen.

Pian paljastui, että Marty oli miljoonien kysymysten mies, ja kutsuimme häntä toisinaan Herra Uteliaaksi. ”Miksi?” oli yksi hänen vakio-kysymyksistään. Hän kyseli jatkuvasti ja kaipasi vastauksiin perusteluita. Olen varma, että tämä ominaisuus auttoi häntä paljon hänen kiekourallaan. Vuosikymmeniä myöhemmin, kun Tampa Bay Lightning jäädettiin Martin St. Louisin pelipaidan tämän peliuran jälkeen, hänen entinen valmentajansa John Tortorella sanoi:

”Hän oli suurin piikki lihassani. Hän oli ainoa jätkä, joka kyseenalaisi aina kaiken ja pyysi aina perusteluja kysyen: ’Niin, mutta miksi?’ Se oli hienoa, mutta en kannusta ketään muuta tekemään niin, koska Marty oli poikkeuksellisen syvällä lätkätietoudessaan.”

Kun harjoitusten jälkeen tulimme ulos pukukopista, Marty kysyi minulta:

”Kuka heistä on isäsi?”, ja kun näytin hänelle isäni, Marty käveli välittömästi tämän luo.

”Saanko luvan häiritä hieman teitä, herra Perrin, voiko Éric tulla yökylään meille tänään?” hän kysyi hyvin kohteliaasti.

”Kukas kaveri se sinä oikein olet?” isäni velmuili takaisin.

”Olen Martin.”

”Okei Martin... saattaa olla liian aikaista, Éric vasta tuli tänne ja...”

”Haluan hänet meille kylään... tässä on isäni”, Marty vastasi. Ripeä toiminnan mies jo pienestä!

En mennyt silloin yökylään, mutta järjestimme lopulta eri illan sitä varten. Sellainen Marty oli, ja meillä synkkäsi välittömästi niin jäällä kuin sen ulkopuolella. Meistä tuli hetkessä parhaat ystävät.

Kun Éric tuli joukkueeseemme, aloin nopeasti huomata, että hän oli parempi kuin kukaan muu. Hänellä oli paras laukaus, kun taas itse olin parempi syöttäjä. Halusin ottaa oppia Ériciltä, ja pikkuhiljaa omakin laukaukseni alkoi kehittyä.

Martin St. Louis (ystävä, joukkuekaveri, Hall of Fame -jäkiekkoilija)

Myös perheemme ystäväystyivät nopeasti, ja selvisi, että Martyn vanhemmat olivat menneet naimisiin samana vuonna ja samana päivänä kuin minun vanhempani. He alkoivat viettää hääpäiväänsä käymällä häävuosispäiväateriaalla yhdessä. Lopulta pariskunnat alkoivat käydä ravintolalounaalla myös joka ikisenä torstaina.

Oli kuin tähtiin kirjoitettu, että meistä kahdesta tulisi pitelemätön tutkapari.

Aloin viettää kaiken aikani Martyn kanssa. Viikolla se oli vaikeaa, koska kävimme eri kouluja, ja usein oli harjoituksia siihen päälle. Muuta vapaa-aikaa ei siis juuri jäänyt, mutta perjantaisin koulujen päätyttyä olimme sunnuntai-iltaan yhdessä joko hänen luonaan tai meillä. Jääkiekko oli aina suurin intohimomme, mutta harrastimme muutakin: pelasimme katulätkää, kun emme pelanneet oikeaa jääkiekkoa, ja jos meillä oli pelejä viikonloppuisin, saatoimme jatkaa pelaamista pitkälle pimeään tuloon siten, että pyysimme joukkuekavereitamme mukaan. En ikinä kyllästynyt hyviin peleihin.

Muuta urheilua harrastimme vain kesäisin, jolloin saatoimme käydä lyömässä baseballia tai heittelemässä jenkkifutista. Hieman myöhemmin pelasimme myös tennistä. Kesäisinkin kutsuimme kaverimme usein pelaamaan katulätkää kanssamme.

Urheilun lisäksi aloimme harrastaa Martyn kanssa musiikinkuuntelua. Marty oli vielä intohimoisempi musamies kuin minä, ja hän nauhoitti kokoelmia eri biiseistä c-kaseteille. Siihen aikaan oli tavallista nauhoittaa yhdelle kasetille kaikki omat suosikkibiisit, ja Martyn esimerkin myötä aloin tehdä niin lopulta itsekin.

Yksi ensimmäisistä yökyläilyistä Martyn luona heidän vanhassa ja valtavassa viisikerroksisessa talossaan on jäänyt mieleeni. Kuuntelimme musaa ja Marty sanoi:

”Kuuntele tämä biisi.”

Sitten hän laitto soimaan laulun, jota parempaa en ollut koskaan kuullut: ”Sunday Bloody Sunday”, esittäjänä irlantilainen U2-yhtye. Se oli mieletön hetki, sillä varsinkin sen ikäisenä poikana kaiken kokee vahvasti, aistit avoimina. Yhä edelleen ajattelen, että tuo hetki saattaa olla merkittävin kokemukseni musiikin parissa. En tiennyt, että voisi olla olemassa niin hienoa musiikkia.

Aloimme kuunnella U2:ta yhdessä. Löysin paljon suosikkibiisejä, joista nimeltä on mainittava ainakin ”Pride (In the Name of Love)” ja ”Bad” sekä lukuisat *Rattle and Hum* -levyn biisit, ja uudemmasta tuo-

tannosta ”City of Blinding Lightsista” tuli myöhemmin ehdoton suosikini. Vaimoni ei voi sietää yhtyeen musiikkia, joten bändi on yhä edelleen oma juttuni.

Lapsuudessa U2-hurahdusta kesti pitkän aikaa, mutta lopulta Martyn kanssa löysimme The Beach Boysin, jota aloimme kuunnella U2:n ohella. Sitten aloimme hakea hieman raskaampaa meininkiä ja päädyimme The Doorsiin.

Vaikka musiikki veti minua puoleensa, en ollut enkä vieläkään ole sellainen kaveri, joka malttaisi istua paikallaan ja etsiä uutta musiikkia itse. En edes tiedä, mistä Marty uudet suosikkinsa löysi. Aina hän kuitenkin tutustutti minua uusiin yhtyeisiin, ja musiikkimakuni laajeni hänen ansiostaan.

Jossain vaiheessa aloin itse etsiä kuunneltavaa siten, että kun iltaisin kömmin nukkumaan Canadiens-peittoni alle pienen Canadiensin värisen punaisen radioni kanssa, viritin radioni tietylle radiokanavalle. Ohjelmassa soitettiin lähes keskeytyksettä livenä klubeilla soitettavaa musiikkia. Klubi saattoi olla mikä tahansa, ja musakattaus vaihteli eri tiskijukkien mukaan. Nukkumaan mennessäni painoin nauhoituksen päälle, ja herättyäni aloin innoissani kuunnella, mitä kasetille oli tarttunut. Mutta vaikka musiikki oli rakas harrastus, se jäi sittenkin aina jääkiekon ja Canadiensin jalkoihin.

TARUNHOHTOINEN MONTREAL FORUM

Pääsin ensimmäistä kertaa näkemään Canadiensin paikan päällä ollessani kymmenenvuotias. Menin yhdessä isäni kanssa. Se oli minulle valtavan suuri elämys, vaikken nykyään enää edes muista, ketä vastaan Canadiens pelasi. Muistan vain kaiken Canadiens-aiheisen.

”Iskä hei, haluan nähdä nämä kaikki, kierretään hallia ympäri”, yritin, mutta isän mielestä meidän piti vain mennä paikoillemme.

Lopulta kuitenkin kävelimme koko areenan ympäri, ja koko aktiivijoukkue tuijotti minua areenan seinien kuvista aina Guy Carboneasta ja Mats Näslundista lähtien Bob Gaineyhin, Bobby Smithiin, Chris Nilaniin, John Kordiciin, Brian Skrudlandiin ja useisiin muihin. Areenalla oli myös vanhoja joukkuekuvia, joista tunnistin varhaisempien vuosien Canadiens-legendoja: Maurice Richardin, Henri Richardin, Jean Béliveaun sekä sellaisiakin suuruuksia, jotka olivat minulle vain hämärästi tuttuja isän kiekkotarinoista. Tämänkaltaisen kokemuksen vaikutus pieneen poikaan on mittaamaton. Siitä lähtien olen ajatellut, että jokaisen jääkiekkoseuran tulisi mahdollisuuksien mukaan osoittaa samalla tavoin arvostustaan historiaa ja seuransa suuria pelaajia kohtaan. Joukkueen perinteet pysyvät näin elossa ja tekevät seurasta entistäkin suuremman ja myyttisemmän.

Yhtäkkiä havahduin ja tajusin, missä olin. Muistin lauantaisin televisiosta katsomani pelit samalta areenalta ja ajattelin, että saattaisin itse nyt näkyä televisiossa. Oli juhlallista olla niin merkittävässä paikassa. Halli, jossa Canadiens siihen aikaan yhä pelasi, oli nimeltään Montreal Forum. 18 000 ihmistä vetävä areena oli tupaten täynnä.

Yläkatsomon lehtereille lopulta kiivettyämme meillä oli paljon aikaa, koska olimme tulleet paikalle varhain saadakseni aistia koko ottelu-elämyksen. Televisiossa ei ollut koskaan näytetty alkulämmittelyä, en oikein edes tiennyt sellaista olevan olemassakaan. ”Heillä ei ole kypäriä!” huudahdin ihmeissäni ja katsoin, kun he vain syöttelivät ja laukoivat

lämmittelyvetoja maalivahdille. Suuri sankarini Guy Lafleur jopa pelasi ilman kypärää – sen käyttö ei ollut vielä tuolloin pakollista.

”Odotat vain, kun saat Montreal Forumin hot dogin”, isäni sanoi.

Hänen vainunsa oli kohdillaan, sillä juuri niiden lämpimien herkkujen vuoksi olisin ollut valmis vaikka kuolemaan! Nappasimme molemmat kaksi hodaria ja kokikset kyytipojaksi.

Montreal Forum oli eri maailmasta kuin nykyinen arena Bell Centre. Montreal Forumilla sai kuulla vanhan ajan lätkäurut. Erityistä oli myös, ettei siellä ollut lainkaan laseja kotijoukkueen vaihtopenkin yllä. Ronald Corey, seuran toimitusjohtaja, istui aivan valmentajan selän takana koko ottelun ajan, joten he saattoivat vaihtaa ajatuksia milloin tahansa ottelun tuoksinassa, ja fanitkin saattoivat puhua suosikkipelaajiensa kanssa. Vie-rasjoukkueen penkin takana oli lasit, ettei syntyisi tappeluita.

Tunnelma pelin aikana oli mieletön. Antauduin mukaan aistit avoimi-na. Minulle oli olemassa vain Montreal Canadiens – The Dynasty – joka oli maailman jääkiekkjoukkueista kaikkein suurin, hienoin ja menestynein. Canadienshan on kaikkien aikojen ensimmäinen NHL-joukkue. Se oli mukana jo silloin, kun joukkueita maailman parhaassa kiekkoliigassa pelasi vasta kaksi. Hieman myöhemmin muodostui alkuperäisten jääkiekkjoukkueiden kuusikko, tarunhohtoinen Original Six, perustamisvuoden mukaan järjestyksessä Montreal Canadiens, Toronto Maple Leafs, Boston Bruins, Chicago Blackhawks, Detroit Red Wings ja New York Rangers. Näistä seuroista kaikki alkoi, ja nämä kaikki pelaavat NHL-liigassa edelleen. Ilokseni Canadiensin verivihollinen Toronto Maple Leafs ei ole vuosikymmeniin juuri menestyksellä juhlinut.

Perheessäni ja suvussani kaikki kannattivat Canadiensia. Luultavasti seuran kovin die hard -kannattaja suvussamme oli mummoni. Muistan, kuinka hän yhä yhdeksänkymmenen ikävuoden kieppeilläkin komensi:

”Antakaa minun katsoa Canadiensiani!”

Kukaan ei saanut häiritä, sillä hän halusi nähdä keskittyneesti jokaisen hetken, kun Canadiens pelasi.

Myöhemmin pelaajaurallani pelasin Tampa Bay Lightningin paidassa Stanley Cupin pudotuspelejä juuri Canadiensia vastaan. Hankin silloin myös mummolleni lipun, että hän pääsisi paikan päälle Bell Centreen eikä hänen tarvitsisi katsoa peliä televisiosta. Mummo oli silloin onnensa kukkuloilla eikä voinut uskoa, että oli saanut lipun NHL:n pudotuspeleihin rakkaan joukkueensa otteluun. Kaikki istumapaikat oli vuorattu Canadiensin värein ja fanituottein. Mummo sädehti.